

Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami

Woda – tak ważna, tak bardzo nieoceniona – służy nam we wszelkich obszarach naszego życia: picie, pranie, gotowanie, sprzątanie, higiena oraz gospodarka rolna mniejsza, na potężną skalę. W każdej dziedzinie, w każdej chwili, minucie a nawet sekundzie naszego życia woda jest priorytetem. Bez niej nie ma życia.

Ważne jest, abyśmy jako ludzie posiadali wiedzę, jak i dlaczego należy dbać o jakość wody, jej ilość oraz przeznaczenie. Właśnie to jest sednem całej gospodarki wodnej. Dziś trochę informacji na temat gospodarki wodno-ściekowej w rolnictwie oraz jak postępować z różnego rodzaju odpadami, które towarzyszą nam każdego dnia. Mowa tu o odpadach komunalnych, niebezpiecznych dla rolnictwa, odpadach inne niż niebezpieczne oraz odpadach niesklasyfikowanych.

Całą gospodarkę wodną reguluje prawo wodne, tj. Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. (Dz. U. poz. 1566 i 2180 z późn. zmianami). Mówi ona o zasadach ogólnych użytkowania zasobów wodnych, zawiera szereg zagadnień związanych z szeroko pojętą gospodarką wodną.

Gospodarka wodno-ściekowa ma na celu obniżenie zużycia wody oraz ograniczenie ilości ścieków, co jest związane z ograniczonymi zasobami wody w przyrodzie. Efektem tego będzie poprawa środowiska naturalnego, czystości wód oraz gleby. Cele ekologiczne gospodarki wodno-ściekowej to między innymi: zwiększenie przepustowości oczyszczalni, ochrona zasobów wody pitnej, bezpośrednia ochrona zlewni rzek oraz odpływów, zachowanie istniejących wartości środowiska. Natomiast celami społecznymi gospodarki wodno-ściekowej są: zwiększenie atrakcyjności regionów z punktu widzenia infrastruktury, rozwój istniejących przedsiębiorstw, ograniczenie bezrobocia oraz tworzenie nowych miejsc pracy, podniesienie komfortu życia, a także przyłączenie do sieci mieszkańców, którzy do tej pory nie mieli możliwości odprowadzania ścieków.

Ścieki – co to takiego? To nic innego jak woda, która nie ma już bezpośredniej wartości dla celu, do którego była użyta. Jest to również odprowadzanie do wód lub ziemi zużytej wody przez domowników, wody opadowej, roztopów oraz cie-

łych odchodów zwierzęcych, które nie będą już wykorzystane ponownie w rolnictwie np. do użytkowania pól.

Mamy kilka opcji na odprowadzanie ścieków. Najbardziej powszechnym jest kanalizacja zbiorcza lub indywidualna. Bywa czasem tak, że gospodarstwo nie ma możliwości przyłączenia się do kanalizacji. W takiej sytuacji tworzy się szambo czyli zbiorniki o odpowiedniej budowie oraz parametrach do magazynowania ścieków. Należy jednak pamiętać, by posiadając takie szambo, mieć odpowiednio udokumentowane opróżnianie go przez wozy asenizacyjne. Istnieje też możliwość budowy małych przydomowych oczyszczalni biologicznych.

Aby w rolnictwie można było wykorzystać ścieki oraz osady ściekowe, nie mogą one pochodzić ze ścieków przemysłowych, muszą także spełniać normy biochemiczne, sprawdzane na podstawie badań przeprowadzonych na pobranych próbkach.

Oprócz ścieków, efektem ubocznym prowadzenia działalności rolniczej są również odpady. Regulacje prawne dotyczące odpadów określone zostały w Ustawie z dnia 14 grudnia 2012r. (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r. poz. 797). Odpady są to substancje lub przedmioty, których posiadacz chce się pozbyć albo jest do tego zobowiązany. Odpady dzielimy na: komunalne, obojętne, ulegające biodegradacji oraz zielone. Mają one w Rozporządzenia Ministra Klimatu oraz Ministra Środowiska swoją klasę ze względu na ich pochodzenie. Te najbardziej niebezpieczne są oznaczone gwiazdką, np.: rтęc metaliczna, odpady z remontów czy budowli, które mają w swoim składzie materiały PCV.

Do odpadów niebezpiecznych zaliczamy: zwierzęta padłe, ubite, tkanki zwierzęce związane z zabiegami weterynaryjnymi, leczeniem weterynaryjnym oraz chorobami, opakowania po środkach ochrony roślin, zużyte urządzenia, baterie, akumulatory, materiały izolacyjne zawierające azbest. Odpady inne niż niebezpieczne to zwierzęta padłe lub ubite nie związane z działalnością weterynaryjną, odpady metalowe, opakowania z papieru i tektury, opakowania z tworzyw sztucznych, opakowania z drewna lub szkła, tekstylia, ubrania ochronne, przeterminowane leki, odpady komunalne.

Jak zatem postępować z odpadami? Istnieje wiele sposobów, by pozbyć się odpadów. W pierwszej kolejności należy przemyśleć, jak można zmniejszyć ich ilość. Dobrym sposobem jest ograniczenie używania plastikowych torebek na poczet papierowych lub wielorazowych, zagospodarowanie odpadów kuchennych w kompostownikach przydomowych, kupowanie produktów z najmniejszą ilością opakowań, a także kupowanie baterii akumulatorowych. Kolejnym opcją jest ponowne wykorzystanie przedmiotów, bądź danie im tzw. „drugiego życia”. To odzysk polegający na sprawdzeniu, czyszczeniu lub naprawie, w ramach których produkty lub części produktów, które wcześniej stały się odpadami, są przygotowywane do tego, aby mogły być ponownie wykorzystywane (np. wykorzystywanie szklanych słoików na przetwory, nie wyrzucanie zepsutych sprzętów – próba naprawy, oddawanie lub sprzedawanie używanych rzeczy, np. odzież czy meble). Dobrym rozwiązaniem jest także recykling, czyli odzysk, w ramach którego odpady są ponownie przetwarzane na produkty, materiały lub substancje wykorzystywane w pierwotnym celu lub innych celach. Inne procesy odzysku to wszystkie działania, których wynikiem jest użyteczne zastosowanie odpadów zamiast innych materiałów, które zostałyby użyte do spełnienia danej funkcji. Ostatnim z etapów postępowania z odpadami jest ich unieszkodliwienie. To proces niebędący odzyskiem, lecz przetwarzaniem odpadów, których nie można było poddać recyklingowi lub innemu procesowi odzysku.

Odpady komunalne należy segregować, czyli wyrzucać do odpowiednio do tego przygotowanych pojemników; segreguje się je na: papier, tworzywa sztuczne i metale, szkło oraz odpady zielone. Odpady te, jak również wielkogabarytowe odbierane są w gminach w odpowiednich terminach, zgodnie z harmonogramem. W sytuacji posiadania odpadu, którego służby komunalne nie mogły odebrać, można go zawieźć na tzw. PSZOK, czyli punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

Jakie odpady wytwarza gospodarstwo rolne? Istnieje również grupa odpadów typowych dla gospodarstw rolnych, z którymi rolnicy muszą się borykać w zakresie gospodarowania nimi. Są to np. oleje odpadowe, które należy zbierać osobno. W pierwszej kolejności warto poddać je odzyskowi. Jeśli jednak nie ma możliwości na regenerację lub utylizację, należy skorzystać z pomocy podmiotów za to odpowiedzialnych, nigdy nie robić nic na własną ręką np. wylewać ich, ponieważ takie postępowanie zagraża środowisku naturalnemu, jest również karane bardzo wysokimi grzywnami. Zwierzęta padłe i odpady weterynaryjne utylizuje się zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia,

w miejscach do tego odpowiednich, nie wolno zakopywać zwłok. Odpady zawierające azbest są bardzo restrykcyjnie mocowane przez prawo. Do wykorzystania dopuszczalne są tylko takie wyroby zawierające śladowe ilości azbestu, które można oczyścić lub usunąć. Ważne jest, aby przedłożyć informację o wyrobach zawierających azbest, którą kieruje się w formie pisemnej do właściwego organu.

Przedsiębiorcy mają obowiązek rejestracji działalności w rejestrze w BDO. Jest to Rejestr podmiotów wprowadzających produkty w opakowaniach i gospodarujących odpadami. Zwolnieni z tego obowiązku są wytwórcy odpadów komunalnych, rolnicy posiadający gospodarstwo poniżej 75 ha oraz osoby fizyczne, które wykorzystują odpady na potrzeby własne. Rolnicy powyżej 75 ha użytków rolnych muszą złożyć wniosek i uzyskać wpis do rejestru BDO, zobligowani są również do prowadzenia ewidencji odpadów, robienia sprawozdań z obrotu odpadami. Za brak wpisu do rejestru grozi kara grzywny lub areszt.

Niestety jak wiadomo, nie wszyscy trzymają się reguł przestrzegania ekologii. Ludzie często nie zdają sobie sprawy, że działania inne, niż przewidziane na postępowanie z odpadami, dają w konsekwencji ogromny problem zanieczyszczenia środowiska, a także źle wpływają na samopoczucie oraz pogorszenie jakości bytowej człowieka. Nie wolno porzucać odpadów w lasach, wylewać odpadów ciekłych do rzek czy innych zbiorników wodnych, wyrzucać odpadów w miejscach publicznych, zakopywać ich, spalać, tworzyć sieci nielegalnego recyklingu, czy wspierać rynek nielegalnego obrotu odpadami niebezpiecznymi.

Woda to życie, woda to my i świat, w którym żyjemy, innego nie dostaniemy. Wszystko co nas otacza to dzieło natury, nie pozwólmy by przez ludzkie niedopatrzenie, lenistwo czy brak wiedzy, cały ten piękny krajobraz zmienił się w jedno wielkie składowisko śmieci, w którym człowiek nie będzie miał możliwości przeżycia. Dbajmy więc o to co nasze, współpracując w imię ekologii dla środowiska, jak również dla nas samych.